

Nr 158.

Av herr **Sandström m. fl.**, om viss ändring i § 58 kommunalskattelagen.

Kommunalskattelagens § 58 reglerar fördelningen på vederbörande kommuner av den skattskyldighet därstädes, som åligger olika slags företag med en verksamhet förgrenad på två eller flera kommuner. I nämnda paragrafs sista moment, som främst har avseende på vanliga aktiebolag, föreskrives härom:

»Rörelse av annat slag än de förut särskilt angivna till fem procent eller, därest omständigheterna det föranleda, högre procent i kommun, där huvudkontor funnits, samt i övrigt i de kommuner, där fast driftsställe begagnats, efter ty som kan finnas skäligt med hänsyn till inom varje kommun tillverkade varors värde, handelsomsättnings storlek, antalet där sysselsatta arbetare eller annat förhållande, som kan tjäna till grund för bedömande av den inkomst, som kan anses hava åtnjutits inom kommunen.»

Enligt denna paragraf utgör alltså den skatteplikt, som bolag ha att erlægga till den kommun, där huvudkontor är beläget, lägst fem procent. Ofta torde den fastställas till en högre procent. Rättmätigheten att i lag föreskriva ett så jämförelsevis högt minimum liksom att vid den praktiska tillämpningen höja skatteplikten till en högre procent synes oss starkt kunna sättas i fråga. Åtminstone i de fall, då huvudkontoret endast har rent kommersiella uppgifter och därför är jämförelsevis litet, har man svårt att finna det riktigt, att en så relativt anseelig del av vinsten skall beskattas i huvudkontorets kommun, helst som denna i regel ändock har förmånen att till skatteobjekt ha företagets direktörer och tjänstemän personligen, vartill kommer, att företaget ofta har att där erlægga fastighetsskatt. Nämnda personer torde i regel vara goda skatteobjekt, och de torde i mycket liten utsträckning åsamka kommunen sociala eller andra utgifter utöver vad skattebetalarna genomsnittligen göra. Däremot ha de kommuner, där företagets industriella verksamhet utövas, i regel stora sociala utgifter att räkna med såsom ett ganska vanligt fenomen i industrikommuner. Särskilt vissa Norrlandskommuner, i vilka industriell produktion finnes, men bolagens huvudkontor äro placerade i t. ex. Stockholm, ha härigenom blivit mer skatte-tyngda än behövt, och staten har ej sällan genom sin skatteutjämning måst utfylla dessa kommuners behov. Man kan i dylika fall fråga sig, om det är ur sociala synpunkter rättvist och ur rationella skatteutjämningssynpunkter ändamålsenligt att överhuvud låta någon del av bolagets vinst beskattas utanför industrikommunerna. Endast i de fall, då huvudkontoret har en mer betydande andel i bolagets produktion, exempelvis därför att med huvudkontoret är förknippat ingenjörskontor eller liknande, kan det vara

motiverat att utmäta bolagets skatteplikt till huvudkontorets kommun något större.

Ifrågavarande interkommunala beskattningsproblem ligga f. n. under kommunalskatteberedningens prövning, och en revision av kommunalskattelagen är ej gärna tänkbar utan att även de bli föremål för krav på ändringar. Då denna revision emellertid ännu torde dröja ett par år, synas oss skäl tala för att riksdagen i avvaktan på denna revision gör en provisorisk ändring av lagen i syfte att rättvisare och riktigare utmäta huvudkontorets beskattningsplikt. En sådan ändring skulle icke gå så långt, att den radikalt avskrev eller åtminstone i vissa fall avskrev huvudkontorets skatteplikt, utan den skulle hålla sig inom den nuvarande lagstiftningens principiella ram. Huvudkontorets skattskyldighet skulle normalt nedsättas till tre procent av bolagets vinst, och endast »därest särskilda omständigheter det föranleda» skulle skatteplikten kunna utgå med högre procent, dock högst fem procent. Man skulle härigenom låta möjligheten till viss differentiering kvarstå ehuru med en lägre procentsats som bas, och det skulle sedan åvila skattemyndigheterna att vid tillämpningen iakttaga det med minimiprocentsatsens sänkning och undantagsregelns skärpning uppställda syftet. Då den av oss föreslagna modifieringen av stadgandet angående huvudkontors skatteplikt till sin princip torde kunna bedömas på basis av allmän erfarenhet och utan mera omfattande utredningsmaterial och då skattemyndigheterna fortfarande skulle ha i sin hand att i särskilda fall differentiera denna procentsats, borde enligt vår mening eljest förefintliga betänkligheter mot provisoriska lagändringar icke i förevarande fall tillmätas utslagsgivande betydelse.

Vi hemställa därför,

att riksdagen måtte för sin del företaga följande ändring av gällande kommunalskattelag, § 58, sista momentet:

— — —

rörelse av annat slag än de förut särskilt angivna till *tre* procent, eller, därest *särskilda* omständigheter det föranleda, högre procent i kommun, där huvudkontor funnits, dock högst fem procent, samt — — — — —

Stockholm i januari 1938.

P. Sandström.

C. Fr. Carlström.

Leon. Hagström.